

Komentar Mitje Lenassi v zvezi s »poenostavljeno EI«, ki glede na svojo izhodiščno nestrokovnost tako ali tako ne more biti predmet strokovne obravnave IZS, podobno tudi ne »stroškovna optimalna raven energetske učinkovitosti« stavb, ki glede na zapisano v AN sNES, tako ali tako ni stroškovno optimalna.

POENOSTAVLJENA ENERGETSKA IZKAZNICA ZA STANOVANJA

Ministrstvo za infrastrukturo, ki je sedaj pristojno za energijo, želi zelo na hitro rešiti težavo (ne)izdelovanja računskih EI za obstoječe stanovanjske stavbe, kar je mogoče zaključiti iz predloga novega pravilnika o izdelavi EI. Po njem bi bilo izkazničarju dopuščeno izdelati EI tudi za posamezno stanovanje, čeprav bi bilo to tehnično nepravilno. Tako bi po novem predlogu izkazničar lahko izdelal t. i. »poenostavljeno« EI (beri strokovno nepravilno EI), vendar bi moral to jasno zapisati v EI med svoj »komentar in robne pogoje«. EI bi bila torej deklarativno vredna nič, vendar pa zato samoumevno cenejša, pričakovano bi zagotovila izdelavo računskih EI obstoječih stanovanj, ki se prodajajo in oddajajo. Seveda pa ne tudi stanovanjskih stavb, ampak že precej neučakanim izkazničarjem, katerim se je napovedovala količina 10.000 izkaznic letno, bi se tako zagotovilo delo, prodajalcev in najemodajalcev ne bi bilo potrebno kaznovati, nepremičninskim agencijam se trg ne bi zaustavil. Skratka, vsi zadovoljni, težava odpravljena. Naročniki pa tako ali tako ne vedo kaj je energetska učinkovitost.

Vendar pa zadeva ni tako preprosta, saj bi morali zato najprej spremeniti Energetski zakon. Iz dveh razlogov. Prvič zato, ker je v energetskem zakonu EI opredeljena kot javna listina, torej naj bi bili podatki v njej resnični, drugič pa zato, ker je v zakonu navedeno, da se ta praviloma izdelava za celotno stavbo, za posamezne dele stavbe samo kadar je to mogoče. Zakon s tem v zvezi pozna samo izraz posamezni del stavbe, sploh ne stanovanje. Zakaj? Ker za posamezni del stavbe, na primer stanovanje, ki je priključeno na skupne inštalacijske sisteme oziroma ima tudi skupne prostore, ki takšne sisteme imajo, med stanovanji pa potekajo toplotni tokovi, EI seveda ni mogoče izdelati. Nemogoče, ne zaradi pomanjkanja volje, ampak preprosto zaradi tehnično nepravilnega izračuna energetske učinkovitosti kot posledico nepravilnih izhodiščnih poenostavitev.

Poenostavljeno EI za stanovanja, seveda zgolj z namenom omogočiti kupcu ali najemniku primerjavo in oceno na osnovi potrebne energije za ogrevanje, ne pa tudi dejanske energetske učinkovitosti kot take, bi bilo mogoče izdelati preprosto in praktično zastonj. Ob tem izpostavljam potrebno energijo za ogrevanje zato, ker ministrstvo očitno meni, da ja za ocenjevanje energetske učinkovitosti stanovanj pomemben predvsem ali celo samo ta kazalnik. V obstoječi EI kot tudi v predlaganem pravilniku ima samo ta kazalnik navedene energijske razrede, ostale vrednosti so zgolj številke. V predlogu novega pravilnika o EI je ministrstvo zapisalo možnost »poenostavljenega upoštevanja vplivov vgrajenih sistemov« za tiste primere posameznih delov večstanovanjskih stavb, ko obstaja »povezava s skupnim ogrevalnim sistemom«. Očitno je torej, da iz zornega kota ministrstva predstavlja oviro za tehnično pravilno ocenjevanje energijske učinkovitosti stanovanja samo skupni ogrevalni sistem, ne pa tudi na primer razsvetljava v skupnem stopnišču, električno gretje žlebov... Te očitno ni niti potrebno vključiti v bilanco letno potrebne energije, kar je seveda strokovno napačno. To ve vsak inženir, ki se ukvarja z energijo. Ni potrebno biti izkazničar. No, kakorkoli in povzeto, za ocenjevanje energetske učinkovitosti stanovanja iz zornega kota ministrstva očitno šteje samo potrebna energija za ogrevanje.

Ob tem zaključku se predlog poenostavljene EI za stanovanja, katerega stavbni ovoj še ni bil spremenjen, ponuja sam od sebe. V osnutku Akcijskega načrta za skoraj-nič energijske stavbe do leta 2020, ki ga je tudi pripravilo isto ministrstvo, je slikovno predstavljen tudi »pregled zaostrovanja predpisanih minimalnih zahtev za energijsko učinkovitost stavb v Sloveniji«, izražen samo z največjo dovoljeno potrebno toploto za ogrevanje (v kWh/m²a). To je pričakovano, saj kot že rečeno, je za ministrstvo pomembna samo potrebna energija za ogrevanje. Iz tega pregleda izhaja, da znaša vrednost te pred letom gradnje 1970 180 kWh/m²a, nato v letih gradnje med 1970 in 1980 163 kWh/m²a, od tu dalje pa do leta 2002 110 kWh/m²a, in tako naprej vse do danes. Ob tam zapisani opombi, da prikaz velja »za klimatske pogoje v Ljubljani, ki so primerljivi s pretežnim delom preostale Slovenije«, lahko postane ocenjevanje energetske učinkovitosti posameznega stanovanja več kot preprosto (in posledično zastonj). Na podlagi podatka o letu izdanega gradbenega dovoljenja

posamezne stavbe bi bilo mogoče uvrstiti posamezno stanovanje v energetske razred. To bi lahko storil kar nepremičninski agent, seveda na formularju, ki ga bi pripravilo ministrstvo. V kolikor bi se zdelo ministrstvu za potrebno, bi se temu dodal še pavšal na potrebno električno energijo za razsvetljavo stanovanja, v kWh/m²a. Tako je tu »poenostavljena« El, pri čemer »ta kratko potegnejo« edino in samo »usposobljeni izkazničarji«, ki pa v tem primeru itak nimajo kaj za računat, saj naloga ne bi bila inženirska. Sicer pa izkazničarji za izračunavanje energetske učinkovitosti stavb še danes uporabljajo komercialno programsko opremo, katere pravilnost delovanja s predpisano metodologijo je vprašljiva, saj ministrstvo kljub pisnemu zagotovitvi IZS o posredovanju rezultatov preverjanja te, tega do danes še ni storilo.

STROŠKOVNO OPTIMALNA RAVEN ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

V zvezi s komercialno programsko opremo, katero so pripravili v Sloveniji proizvajalci izolacijskega materiala in brezplačno ponudili v uporabo izkazničarjem in drugim inženirjem, se postavlja samoumevno vprašanje. Zakaj brezplačno? Kje vidijo proizvajalci izolacijskega materiala svoj interes za razvoj brezplačne programske opreme? Morda na to odgovori kar sam osnutek Akcijskega načrta o skoraj-nič energijskih stavbah, ki ga je pripravilo ministrstvo pristojno za energijo, kjer je zapisana naslednja ugotovitev: »Rezultati analize stroškovno optimalnih ravni minimalnih zahtev za energijsko učinkovitost stavb so pokazali, da so obstoječe minimalne zahteve za nove stanovanjske stavbe predpisane s pravilnikom PURES 2010 že strožje kot stroškovno optimalne ravni.« In glede predpisane najmanjše debeline izolacije je v PURES 2010 precej zahtev. Energetski zakon v svojem 350. členu zahteva od ministrstev pristojnih za energijo in graditev, da postavita takšno metodologijo za izračunavanje energetske učinkovitosti stavb, ki upošteva stroškovno optimalne ravni. Ministrstvo, pristojno za energijo, v lastnem dokumentu ugotavlja, da temu ni tako. Bo ukrepalo?